Ч. 273 (11.623). Львів, вівторок 10. грудня 1929. Рік XLVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 5·00 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Історичні дні.

Початок „розрахунку" на терені сойму.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 6. грудня 1929.

Від учора йде на терені сойму майстерна гра. „Нудно", кажуть кореспонденти чужинецької преси, для яких „цікаво" стає лише тоді, коли вибухає якась авантюра, про яку довідуються при гострій реакції їхніх барабанчиків у вухах. Але, здається, хоча не діються тут, у польському соймі, речі з останніх днів білгородської скупщини, всетаки нудно не є. Передовсім можна чудово перевірювати правду, що парляментаризм — наука парляментарної тактики — є найкращою практичною школою новітньої дипльоматії. Дальше: не вважаючи на „мирний", чи пак „нудний" хід соймових засідань — це всеж таки почався довго заповіджуваний і довго очікуваний розрахунок поміж двома нинішніми таборами польського політичного світа.

Сподіванки на „вирішення" ситуації на вчорашньому, першому після 8-ми місяців відпочинку, засіданні сойму — очевидно завели. Кажемо очевидно, бо є історичною аксіомою, що ніколи затяжні державні кризи не є розвязувані в моменті, коли цього всі сподіваються, лише навпаки: неждано і звичайно з безпосереднього товчка другорядного значіння. Інша річ, що в даному випадку „нічого не сталося" завдяки штудерній тактиці обох сторін. Отже з одного боку маршал сойму відкрив сойм довгою промовою, у якій три четвертини змісту було суто-формалістичним „відроблюванням" ріжних „залеглостей", які назбиралися за 8 місяців (відчитування декрету про димісію п. Бартеля і номінацію кабінету п. Світальського, відомого листування і т. д.), а на решту склалися згадки про смерть Клємансо та послів Мацєши і Райха, врешті — високопарна апострофа під адресою армії. Очевидно, що такий виступ Дашинського позбавив підстав під демонстрацію проти нього, яку міг би зробити ББ., коли би тільки Дашинський почав освітлювати нпр. появу старшин у соймі в дні 30. жовтня. З другого боку уряд висунув на трибуну мін. фінансів Матушевського, який теж ані словечком не зачіпив політики, але обсипав сойм числами статистичними виказами, міркуваннями про господарську конюнктуру, а все те у чемній, гладкій формі, спокійним поважним тоном. Таким робом, бажаючи взаємно виштовхнути собі зброю з рук, обі сторони фактично спільно вилили оливу на розбурхані пристрасти й защіпили загальній атмосфері псевдо-діловий характер.

Кажемо: *псевдо*-діловий, — бо якусь справді ділову атмосферу, в якій можна би спокійно дебатувати над бюджетом і його цифрами, хочби навіть для ілюстрації тими цифрами загальної політики влади і політики уряду у даних ресортах. Психічного наставлення, яке назрівало роками, не можна змінити найзручнішою тактикою протягом годин.

Тому теж уже сьогоднішній день не подібний до вчорашнього. Пятниця 6. грудня рішуче більше зближена до дійсних відносин у Польщі, ніж четвер, який був штучно спрепарований. На денний порядок прийшли внески недовіря урядові — перші того рода внески цілому післятравневому урядові, включно з його військовим міністром. Український внесок можна би трактувати як внесок демонстраційний, підкреслюючий самостійну і від нікого незалежну парляментарну тактику клюбу та звертаючий увагу на призабуту ділянку національної політики, — коли би не одночасний ідентичний внесок польського центра й лівиці. В цій ситуації важливий є лише один момент: неминуче вотум недовіря урядові, яке випливає з відношення 141 голосів проурядового бльоку (ББ., ББС., НПР-лівиця і група Станінського) до 301 голосів опозиції (2 мандати не обсаджені). Але ось у відповідь на зголошення внесків недовіря на трибуну вийшов знову міністр фінансів. Після нього — довга черга промовців ББ. Здавалося, що починається урядова обструкція, — пригадалася тактика уряду при дебаті над внеском про зміну декрету про організацію судівництва. Люди вже вирахували: істнує 13 міністрів і 141 проурядових послів, разом 154 евентуальних промовців, — колиж взяти під увагу, що після кожного міністра знову відчиняться дискусія, число промовців уряду могло би зрости до 1931; кожний хай говорить по 1 годині (разом по 13 годин), вийде 1931 годин; хай кожне засідання тріває по десять годин — це робить 193 засідань (днів) — себто багато більше, ніж треба до закінчення „бюджетової" сесії! Комбінація досить весела, колиб не право сойму ухваляти після кожноразового відчинення дискусії — її негайне перервання. Таким робом засідання тривало „лише" годин 11 (одинацять), підчас яких атмосфера — згідно з правами фізики — щораз густішала. Були моменти в промовах премієра Світальського чи міністра Квятковського, які можна було інтерпретувати, як виразну заповідь злегковаження евент. ухвали недовіря. Були й епізодичні моменти повні гумористики, нпр. „формальне спростування" посла Санойци в справі його відношення до громадського гною в Коломиї. Однак над усім тяжіла свідомість, що це йде таки гра за велику ставку. Що це рішаються події величезного значіння для польської держави. Що без огляду на *безпосередній* наслідок нинішнього голосування — розпочата сесія розпочала серію історичних для Польщі днів. Може вчора ще не хотів ані уряд ані опозиція. Може й тепер ще не хотять цього, але розвиток подій є нестримний і кермувати ним своїми бажаннями вже надзвичайно трудно.

І. Кедрин.

P. S. В цій хвилині ухвалено урядові д-ра Світальського недовіря більшістю 246 на 120 голосів.

Польська політика супроти українців.

Промова голови Української Парляментарної Репрезентації посла д-ра Дм. Левицького у соймі дня 5. грудня 1929 р., виголошена в часі загальної бюджетової дискусії.

Висока Палато! На початку третьої сесії теперішнього сойму і другої нормальної бюджетової сесії, і до того в 10-тім році фактичної влади над Східн. Галичиною слід підкреслити факт, який, здається, не викликує найменших сумнівів у нікого з шан. членів цієї Високої Палати. Цим фактом є дальше загострення польсько-українських відносин. Представники уряду можуть у своїх офіціяльних енунціяціях повторяти теорію гумористичних передовиць „Краківського Курєра Ілюстрованого" про „почціви людек рускі", що не має нічого спільного з українськими провідниками; польська дипльоматія може на далі управляти дуже наївну методу голошення світові, що в Польщі, мовляв, нема вже національного питання, бо всі національні меншости, а в їх числі й українці на першому місці, є з теперішнього стану якнайбільше задоволені. Одначе мимо цього факт остане фактом, що національне питання в Польщі не тільки не рушило з місця і не дійшло до ніякого полагодження, але навпаки ввійшло в стадію нового ускладнення й загострення.

Не маю тут на увазі цих актів терору, що мали в останньому часі місце збоку конспіраційних українських організацій, за діяльність яких не бере на себе відповідальности репрезентована мною партія і українська Парляментарна Репрезентація. Хоч ці акти є без сумніву не маловажним покажчиком пануючих серед української молоді настроїв, що не малиб місця при інших умовинах українського життя, то не хочу, як кажу, цими актами послугуватися як аргументами для тверджень, які виголошуємо з цієї трибуни. Мірилом польсько-українських відносин є саме відношення польської влади і польської суспільности, відповідно настроєної владою до українського села, до широких верст працюючого українського народу, до українського робітника й української працюючої інтелігенції, до найістотніших культурних і господарських потреб українського населення, не кажучи вже про свободи політичного характеру. Отже саме в тій ділянці стверджуємо, що політика потравневої влади в останньому році завернула з цілим розгоном до часів найстрашнішої реакції та національного гнету хієнопястівського правління, а накінець перегнала це правління і з кожним днем далі його переганяє.

Діється це тоді, коли національна проблема, що скривається нині поза скромною назвою „квестії національних меншин" набирає що-раз більше характеру міжнародньої проблеми, що-раз частіше виринає на ріжних зїздах, конгресах і міжнародніх засіданнях, стає що-раз актуальнішою і находить що-раз краще зрозуміння серед державних мужів, що проводять світовою політикою.

Без огляду на менш-більше вдатні заходи представників держав, для яких національна справа є справою „делікатною" і чуже „драж-вим" пунктом — а серед них на першому місці пана міністра закордонних справ Залеського, щоби зіпхнути справу національних меншостей до ряду „внутрішніх" справ кожної держави — без огляду на пусті фрази й декламації виголошувані при ріжних нагодах на міжнароднім форумі, все-ж таки очевидно є річю, що ніщо не в силі стримати течію, щоби надавати що-раз більші права т. зв. недержавним національностям. Відмовляти вількоміліоновим національностям, що живуть суцільною масою, найпримітивніших, культурних і господарських прав, це із міжнароднього становища вже дивогляд, якого не можна вдержати на довшу мету, ні скрити перед закордонною публичною опінією оманою й баламуцтвом.

У той час, як британська імперія рішає задовольнити претенсії єгипетських націоналістів, коли вона зміняє радикально курс своєї політики в Індії, у час, коли середньо-европейська преса присвячує що-раз більше уваги національному питанню в своїх державах і чужих, коли врешті на сході у СРСР, відосередні національні рухи що-раз-то кріпшають і примушують диктаторський більшовицький уряд до загальних репресій, тоді в Польщі національна справа або спить собі блаженним сном або служить як терен до найдикших експериментів.

Дивне явище: від 10 літ чуємо невпинні декламації про вагу національної проблєми і потребу „її розвязки". Що-правда ті декламації виголошують виключно „на свято", звичайно **ad usum externum.** А національне питання рішають у той спосіб, що завсіди й скрізь виправдуються якимись важнішими державними справами, які буцім-то не дозволяють урядові присвятити цьому питанню відповідну скількість часу й потрібну увагу. Отже „розвязка" національного питання полягає в дійсности на провізорії, якої змістом є розпорядки й засоби адміністраційних органів, що зновy зводяться до лошкулювань і переслідувань.

Ясну й ширу національну програму в Польщі має польська ендеція, що не бавилась ніколи в пусті декламації, не опукувала себе ні інших і послідовно вводила в життя свою теоретичну програму. Виразником цієї програми в політичній ділянці було непризнавати українцям (як і всім іншим непольським національностям) права участи в рішеннях, що мають загально-державне значіння. Є це поділ громадян, що несуть на собі рівні тягарі супроти держави, на дві категорії, з ріжними правами, які має супроти них держава. Теорія національної держави і польської нації, як одинокого господаря в польській державі знайшла не тільки свій вислів в історії вибору першого президента польської республики, але й у ряді пізніших конкретних актів, послідовно переведених польською народовою демократією

Ця теза сконкретизована в устрою польської держави, реалізувалася шляхом централізації державної адміністрації та виелімінування з урядів й адміністрації українців і шляхом ліквідації останків давнього краєвого самоврядування у Східній Галичині. У культурній ділянці національна політика ендеції клясично виявилась у шкільнім утраквізмі, який стався руїною українського народнього шкільництва, в похороненні справи українського університету, в утримуванні правного хаосу у православній церкві і в переслідуванні українських культурно-освітніх організацій.

У господарській ділянці ендецька програма вела до знищення окремих українських господарських установ, а то шляхом позбавлення їх державних кредитів. Ендецька програма була ясна і щира тому, що її творці заявляли явно, що мають на меті винародовити українське населення і що вони вірять в осягнення своєї мети протягом певної, визначеної кількости літ.

Санаційні уряди тримаються іншої тактики. В першій добі своєї влади вони оперували обманливою фразеольоґією про національну толеранцію, про їх рівноправність, справедливість й обєктивізм, а деякі головні санаційні органи у передових статтях висловлювали симпатії для самостійницьких стремлінь українців за Збручем і навіть натякали на творення українського національного пiємонту на українських етнографічних землях у межах Польщі.

Міністром публичної освіти назначено п. Суйковського, який виразно заявив українській пресі, що „рушить з місця" справу українського університету. А перший санаційний міністр внутрішніх справ пок. ген. Млодзяновський стояв навіть на чолі спеціяльної комісії, яка опрацьовувала т. зв. „мінімальну програму" для українців. Але скоро залишено деклярування своїх симпатій для українських визвольних змагань навіть за Збручем. А знов у внутрішній політиці на перший знак ендеції усунено панів Суйковського і Млодзяновського, кинено до кошика цілу „мінімальну програму" та інші проекти і вступлено на зовсім іншу дорогу. Ця дорога, це т. зв. реґіоналізм, або заганювання всіх не-поляків до польського санаційного табору. Бо клич про творення спільних орґанізацій, клич, який, на перший погляд, здається дуже шляхотним, ліберальним і демократичним, є нічим іншим, як дослівним повторюванням ендецького гасла утраквізму в школі, що став могилою для українського шкільництва. Суспільний і господарський утраквізм „моральної санації", здійснюваний в т. зв. реґіональних радах, є лапкою на українські [illegible], є параваном, за яким криється програма загального майоризування української більшости польською меншістю і підпорядкування собі всіх суспільних, культурних і господарських змагань українців. Адже нині маємо вже докладний образ, чим є ті реґіональні орґанізації, як відбуваються реґіональні зїзди, чим є той славетний реґіоналізм. „Спільний суспільно-орґанізаційний табор" у краю, або, кажучи модною мовою, „в терені" є йота в йоту подібний до спільного табору в соймі, клюбі ББ. Українці в реґіоналізмі займають якраз таке саме становище та мають таке саме значіння, як панове Богуславський і Сеґейда в ББ. Отже оскільки ендеція пляново і свідомо нищила українське життя у всіх його ділянках, не квестіонуючи при тім відрубности того життя, остільки санаційний реґіоналізм нищить саму засаду відрубних і самостійних українських установ. Тому нічого дивного, що на наших т. зв. „кресах" ендеція ані пальцем не кивне проти реґіоналізму, бо моментально зрозуміла, що є це ще хитріший і підступніший спосіб від їх власної ендецької політики денаціоналізації.

(Докінчення буде.)

Українофобство на Закарпатті.

Чеський орган „Подкарпатске Гласи" про українців.

Чеська націоналістична преса з невеличкими вимками ставиться до українського національного руху крайне неприхильно, особливо від часу, як на Закарпатті українська національна ідея починає здобувати собі щораз то сильніший ґрунт. Відомі є напади „Народніх Лістів" Крамаржа проти українського руху не тільки на Закарпаттю, але і в Галичині, відомо також, що сам Крамарж у своїх статтях доказував весною цього року, що в інтересі Чехословаччини є здавити український „сепаратизм" у Польщі та Румунії і Чехословаччині.

Але рекорд у боротьбі проти українців здобувають „Подкарпатске Гласи", часопис виданий за гроші чеського уряду, часопис, що є офіціяльним представником чеської телеграфічної аґенції на Закарпаттю. Редаґують цю антиукраїнську ґазету типи, яких ще недавно ужгородський суд судив за знасилування малолітних учениць ґімназій, а змістом статтей цього орґану є щоденні наклепи на українців.

У ч. 276 „Подкарпатских Гласів" у вступній статті читаємо переклад зі „Слова Польского", з яким, очевидно, цей чеський орґан в українській проблемі солідаризується, зміст перекладу статті „Слова Польского" п. з. „Подкарпацко-рускі проблєм" є відомий нашим читачам, бо він обмірковувався свого часу на сторінках „Діла". Додамо тільки, що редакція „Подкарпатских Гласів" підкреслює від себе, що український національний рух на Закарпатті є для Чехії такою небезпечною проблемою, як і український рух у Польщі, та що чеська влада повинна засвоїти собі від Польщі методи вирішування української справи.

У ч. 275 той-же самий орґан поміщує статтю: „Цо делаї українці за граніцемі", у якій вказується на небезпеку для чеської держави з боку тих українців, які з політичних причин виїзджають з Польщі, та осідають на Закарпатській Україні. Між іншим у цій статті читаємо: „Тому, що українським змаганням не дуже то ведеться в Польщі, українці приїздять до нашої републики, де замешкують під маскою політичних еміґрантів. Добрим ґрунтом для них є Підкарпатська Україна, де мають багато братів і приятелів. Як тільки за чеські державні гроші скінчать студії у Празі і їм обридне великоміський рух, вони втікають на Закарпаття, де виявляють свої українські здібности. Ми не мусимо довго чекати, а вже чуємо в школах українську мову, на будинках бачите українські прапори, а в розмовах почуєте, як ці еміґранти називають Підкарпатську Русь — „Закарпатською Україною" і будуть заявляти, що ця „Закарпатська Україна" є частиною „Великої України". Чуємо також, що студенти високих шкіл у Празі, родом із Підкарпатської Руси, проголосили себе українцями, часто стрічаємо учнів, які заявляють, що вони українці, а не руснаки".

Далі автор статті закликає чеську владу звернути більшу увагу на український рух, бо на його думку в короткому часі „руснаки" на Закарпатті творитимуть меншість, а більшістю будуть українці.

Такі статті антиукраїнських „Подкарпатскіх Гласів" є тільки ярким доказом, що українська національна ідея запускає глибоко своє коріння на тих українських землях, які були долею найбільше покривджені і культурно й політично найбільше упосліджені та що всі крики імперіялістичних чеських шовіністів, це крики тих, що сьогодні чи завтра мусять капітулювати перед українським рухом. Бо коли чеський журналіст признає, що українці незабаром на Закарпаттю творитимуть більшість, то ми можемо йому відповісти, що вони вже сьогодні ту більшість творять, і що остаточна побіда буде за нами.

Українська кооперація в Польщі.

Реферат посла О. Луцького у Варшаві.

В дні 5. грудня ц. р. виголосив посол Остап Луцький в „Інституті для дослідів справ національностей" (Інститут бадання справ народовосьцьових) в камениці кн. Мазовецьких на Старому Місті реферат під заголовком „Українська кооперація в Польщі". Проводив зібранню голова Інституту Станіслав Тугут, а явилися на ньому дуже численно визначні представники варшавських економічних установ і ріжні культурно-освітні й політичні діячі. Реферат посла Луцького, виголошений з вервою й ілюстрований богатим циферним матеріялом, зробив помітне враження.

Проти червоного терору.

Протест українського студентства у Вильні.

Українське студентство у Вильні на надзвичайних сходинах, відбутих дня 1. грудня 1929 року, ухвалило рішучий протест проти терору і знущань червоних катів над українським народом на Великій Україні і шле катованим братам своє найщиріше спочуття. Рівночасно осуджує розкладову роботу москвофільства і радянофільства на наших землях та солідаризується з резолюціями львівського студентства.

За Президію зборів:

Н. Сагайко, голова. **І. Завадович**, секретар.

Г. Е. ДЕЙЛ.

Винахідчивий чоловік.

В осібній кімнатці гостинниці під „Зеленим Дубом" говорили про свої справи три торговельні агенти при горівці й содовій воді.

— Поганий інтерес, — сказав сердито Гаркер. „Зовсім нічого не вдієш".

— І я також, — сказав Брейтвейт, — через увесь день не здобув ні одного замовлення.

Третій гість, Бекстер, лише підсміхався вдоволений.

— Мені добре пішло, — сказав — і думаю, що завтра також добре мені піде. Ви повинні змінити свої методи.

— Коли хочете тим сказати, що ми не знаємо, як братися до тої справи, то — почав Гаркер.

— Не це, — сказав Бекстер, — але нинішній продавець мусить мати щось більше як лише добрий язик.

— Пусте! — перебив Брейтвейт. — Не зможете прецінь приневолити людей купувати те, чого не потребують. Возьмім наприклад моє: — воздушні пістолі. Чи ви могли би продати таку пістолю біржевому спекулянтові?

— Чому ні? — запевнив Бекстер. — Успіх в такім випадку залежить зовсім від методи, яку приміниться. Маєте може під рукою яку пістолю?

— У відповідь Брейтвейт вийняв з валізки щось подібного до автоматичної пістолі.

— Ось вам, — сказав гордо, — найкраща зброя свого рода на цілім ринку. Ручу, що можна нею вбити кролика на 60 метрів.

Бекстер оглянув зброю.

— Отже, щоби доказати те, що я сказав, закладаюся з вами на сто золотих, що вийду й продам це першому стрічному чоловікові.

— Добре, — сказав Брейтвейт усміхаючися.

Бекстер сховав пістолю до кишені й вийшов. Гостинниця була на краю міста й дорога, куди пустився йти Бекстер була темна й пуста. Всі три йшли мовчки, аж побачили світло надїзджаючого авта.

— Ось ваш покупець, — сказав Брейтвейт.

— Сховайтеся за цей живопліт, — оба, — приказав Бекстер. — Сидіть тихо й не мішайтеся.

Сказавши це, положився на краю шляху лицем до землі. Авто наїхало й лямпи освітили непорушне тіло Бекстера. Воно задержалося й звідтіля висів грубий, порядний чоловік.

Бекстер нечайно станув на ноги й наставив пістолю.

— Руки вверх! — сказав різко.

— Та я — почав наляканий шофер.

— Руки вверх! — закричав Бекстер, — бо інакше стріляю.

Шофер нерадо послухав. Погрожуючи далі пістолею, він перешукував свою жертву: найшов золотий годинник і добре виповнений портфель.

— Я — я закличу поліцію на вас, — видобув із себе безпомічно шофер.

— Можете, — сказав Бекстер. Потім нагло змінив свою поведінку.

— Ось, уже все добре, — усміхнувся. — Не треба вам лякатися. І віддав добичу здивованому шоферові.

— Як? це жарт —

— Ні, пане, — відповів Бекстер, — лише відограна мною мала драма представила вам, як безборонним ви були би, якби на вас напав якийсь розбишака. Мусите признати, що я міг вам забрати все — навіть одіж — ще й втекти у вашім авті. Я лише продавець з оригінальною методою продавання, — говорив далі Бекстер, — а ця пістоля, мимоходом говорячи, зовсім не має куль. Вона є лише властиво воздушна пістоля й тому до її уживання не треба осібного дозволу. А все-ж вона виглядає на зброю і таки є справжньою пожиточною зброєю. Купіть собі й будете раз на все безпечні.

Шофер став сміятися.

— Ага, продавець, — сказав. — Скільки то коштує?

— Двацятьпять золотих, — сказав Бекстер.

— І, кажете, нема там куль; — говорив шофер. — Добре, я візьму це.

Підійшовши до авта, добув з кишені коло сидження шофера страшний револьвер і наставив до Бекстера.

— Це, — сказав, — є справжній револьвер і має кулі. Тепер скажу вам: руки вверх!

— Та я, — сказав Бекстер.

— Руки вверх! — горлав шофер.

Дві хвилині опісля він відїхав. З ним поїхала й пістоля й те, що Бекстер мав у кишенях.

Зпоза живоплоту доходив безмежний сміх Бекстер лише люто скреготів зубами.

З англійського переклав

Корнило Яворівський.

На східні теми.

ЯПОНІЯ І ПАЦИФІК.

Питання Пацифіку і роля Японії в ньому набирає щораз більшої ваги.

Трицять чотири роки тому вперше виринуло це питання. Це було після китайсько-японської війни 1894 року. Але й тоді багато політиків запевняло опінію світа, що такого питання в дійсности нема, що воно мертво-роджене. До року 1905 питання Пацифіку було під знаком російського панування. Росія гіпнотизувала весь світ численною величиною своєї території і населення. Непереможний похід Росії на сході був зломаний подіями 1905—1906 років. Виступ Японії 1905 року піддержала Велика Британія, котру непокоїла російська небезпека на Далекому Сході, та Сполучених Держав Північної Америки, які також вбачали російську небезпеку на Спок. Океані.

Тогочасні військові знавці й політики рахували, що війна скінчиться в найкращому разі виснаженням обох сторін без рішаючих успіхів, у найгіршому разі рахувалися з можливістю російської перемоги. Громом з ясного неба була блискуча перемога японців, які протягом півтора року не дали росіянам ані одного виграти бою. Блискучий успіх 47 міліонової Японії, відсунув Росію з рядів рішаючих чинників над Пацифіком, а революція 1917 року остаточно знищила силу й повагу, яку намагаються привернути большевики для своєї батьківщини.

Тільки після перемоги 1906 року питання Пацифіку стало в цілій своїй величині перед заінтересованими державами: Англією, Зединеними Державами Північної Америки, Японією і Росією. Несподіванкою була нова роля Японії, яка стала відразу домінувати на Пацифіку після погрому російської фльоти та усунення Росії з Порт-Артуру. Гострота цієї несподіванки була найбільш болючою для Зединених Держав Північної Америки, які зрозуміли, що японська небезпека на Пацифіку є більш загрожуюча для них, ніж колишня примара можливої російської переваги на водах і континентах Пацифіку.

Вже підчас мирових російсько-японських переговорів у Портсмуті американці впливають на зречення Японії від контрибуції, якої кошти без сумніву були би вжиті японцями на збільшення морського зброєння, так небезпечного для американців. Зараз-же після воєнних подій 1905—1906 рр. вибухає американсько-японський антагонізм, що знаходить своє виявлення у формі перешкод для японської кольонізації на американських територіях.

Формально непорозуміння були закінчені умовою, на підставі якої Японія зобовязалася стримувати еміграцію до Америки. Фактично конфлікт японсько-американський поглиблювався зоглядну на все нові утиски для жовтих кольоністів в Америці. Рівночасно Зединені Держави Північної Америки щораз більше цікавляться справами Далекого Сходу, намагаються опанувати китайський ринок і сирівці, конкуруючи з японцями. В парі з цим американці розбудовують тоннаж своєї військової фльоти та стараються створити військово-операційні морські бази у водах близьких до Японії. Невпинно зростаюча військово-морська сила Японії, її економічний й політичний вплив на терені Китаю та її вигідне стратегічне положення на Пацифіку створило для Японії домінуючу ролю на цих водах.

Кольонізаційні, так би мовити, здібности японців, які в силі оселюватися на островах Пацифіку, де клімат є нездоровий для американців, дають і тут перевагу японцям перед американцями, що не в силі кольонізувати свої океанські кольонії настільки, щоби мати там переважаючу американську більшість над тузем- ною людністю Отож крім домінуючого воєнно-морського становища на Пацифіку, Японія виразно загрожує кольоніям Зединених Держав Північної Америки.

Найдальше висуненою кольоніяльною вартівнею американців на Далекому Сході є Філіпіни, які мають бути військово-оперативною базою у можливому збройному конфлікті японо-американському.

Віддалення цієї американської бази від берегів Америки є вдвоє дальше ніж від берегів Азії. (Філіпіни від Сан-Франціска віддалені на 11.000 клм., тоді як від берегів японської Формози тільки на 160 клм.).

Тимчасом Японія розкинута на цілій низці островів, наче би опанувала води Далекого Сходу, тримаючи всі виходи з Охотського й Китайського моря й утруднюючи таким чином доступ до Китаю, такого цікавого для американців.

Неможливість для японців кольонізувати терени приналежні американцям, як рівнож заборона еміграції до Австралії примусили японців шукати ближчих теренів для еміграції. Бо головними турботами японського державного життя є справа ульоковання надміру приросту й шукання незалежних джерел сирівців.

Сила японської експанзії сьогодні в таких цифрах: У часі війни з Росією Японія мала 47 міліонів мешканців. В 1913 р. це число зросло до 53 міліонів і сьогодні Японія має 63 міл. мешканців, а разом зі своїми кольоніями нараховує 87 міліонів.

Натуральний приріст населення в Японії в 1924 р. рівняється 1,26 проц., в 1925 р. — 1,46 проц., в 1926 р. — 1,56 проц.

Пересічна густота населення на японських островах — 157 мешканців на 1 кв. км. Японія старається не без успіху зменшувати еміграцію; так в останніх роках виїздило з Японії пересічно 15 тисяч осіб річно. Тимчасом внутрішню кольонізацію вела Японія уміло й вона доходила до значних розмірів.

При всій густоті населення не можна Японії вважати за край переслюднений, бо продукційні сили Японії ростуть швидше, ніж збільшується населення. Добрим симптомом є зменшення смертности, як рівнож зріст добробуту. А проте стан такий вимагає кольосального напруження господарської й політичної енергії для задоволення все зростаючих потреб країни.

Японська промисловість у поважній мірі є залежна від чужих сирівців; так головна галузь японської промисловости бавовняне виробництво є залежне від сирівців, які ввозять з Британської Індії та Зединених Держав Північної Америки. Головним питанням господарської політики Японії є опанувати незалежні терени, звідки можна булоб черпати сирівці. Таким близьким і догідним тереном для Японії є Китай, де вони намагаються завоювати собі господарські й політичні домінуючі впливи. Супремація в північному Китаю, а головно в Манджурії є головним завданням японської політики, яка в залежности від ситуації звертається то проти Росії, то проти нового Китаю. Найбільше небезпечного противника Японія має в Зединених Державах Північної Америки, які піддержують Китай, часом навіть Радянську Росію проти японських зазіхань.

В 1919 році Японія підтримувала протибольшовицький рух в Сибірі й пробувала створити державність між Байкалом і Владивостоком, що дало би можливість використати мінеральні сирівці Забайкальської країни японцями. Під натиском Америки японці були змушені покинути Владивосток і Північний Сахалін, та залишити піддержку протибільшовицького руху на Сибірі.

Отож головними противниками на водах і континентах Пацифіку є сьогодні Японія і Зединені Держави Північної Америки, які зважуючи японську перевагу на водах Пацифіку, стараються не допустити до захоплення китайських сирівців і теренів для кольонізації, таких потрібних для остаточного закріплення Японії на Пацифіку.

Але вже довзі увійде в гру ще третій поважний чинник, якого не брали під увагу в дотихчасових політичних і господарчих обчисленнях, що дають сьогодні вищість Пацифіку над Атлянтиком, а саме не брали під увагу Китай. Визволений Китай безперечно виступить у ролі не експльоатованого обєкту, тільки рішаючого субєкту над Пацифіком. Тоді ще більше загострить ся антагонізм японо-американський та прийде до рішаючих виступів з обох сторін.

Л. Л.

Якої нам треба енциклопедії?

1. Її матеріял.

Оповістка про підготовку першої української енциклопедії зацікавила не тільки ширші кола нашої інтелігенції, але в першій мірі самих її намічених співробітників. Задумавшись над проспектом видавництва, яке взяло на себе матеріяльний бік видання, можна було мати деякі сумніви, чи її організатори здають собі справу, коли така книга може появитись, якщо, скажім, праця над нею вже почалася. Як одному із запрошених до співучасти в енциклопедії, відомо мені з ріжних розмов із іншими її наміченими співробітниками, що досі незясовані погляди на характер такого видавництва. Спонук до міркувань на цю тему є після довгої надуми аж кілька.

Нелегко зібрати всіх запрошених до співпраці, розсіяних по ріжних містах і перевести з ними основну дискусію щодо точного пляну й методи праці. А справа вирівнання поглядів щодо пляну й методи при обрібці енциклопедії є таким conditio sine qua non праці кожного з її співробітників, що без цієї передумови не можна навіть уявити собі руштування всієї будівлі. Врешті і видавці і більшість передплатників мабуть уявляє собі, що вже в перших місяцях 1930 р. матимуть у руках перші зшитки енциклопедії.

Перш за все, знаючи мотиви, які в нас уміють підсовувати авторам ріжних статтей, треба підкреслити, що співробітництво в *справжній* енциклопедії, так само як у словнику, не виплачується нікому, ні матеріяльно ні морально. Це не є ніякий інтерес і ніяка почесть, а каторжна праця майже анонімних робітників.

При наших нинішніх видавничих фондах — годі взяти на увагу навіть максимальне пошитрення книги всім потрібної — ніякий гонорар не стоїть у пропорції до витраченого часу й енергії, щоби підготовити кілька сторінок для словника чи енциклопедії. Моральне вдоволення не має нічого спільного з почуванням авторства; в енциклопедії, як у словнику, нема місця на ніяке зазначення своїх ідей або хоча би „вимірювання справедливости“ мірою своїх особистих симпатій.

Як виходить із проспекту видавництва, намічені розміри енциклопедії вже передрішують пропорції її матеріялу. Всякі загальні статті чи огляди неможливі, якщо в цій енциклопедії має бути те, що повинно бути в кожній *першій, підручній*, настільній енциклопедії, для вжитку всіх професій і яка, як каже проспект „має бути написана загально-доступно, зрозумілою кожній грамотній людині“ і „охопить усі галузи людського знання“.

Небезпечно у таких починах довіряти власному досвідові, якого в даному напрямку не маємо. Старші й багатші народи від нас, що видають енциклопедії не від нині, показали нам зразки, як має виглядати перша її форма. Ця форма мусить відповідати первісним потребам якнайширшого загалу. Вона мусить бути така, щоби кожне нове її видання, в майбутности, брало її за підставу, як це робимо при складанні словників, які доповнюємо й очищуємо.

Перша енциклопедія в якійсь мові мусить заповнити прогалину в праці інтелігентів із усіх професій. Вона мусить перш за все інформувати кожного з них про основні *факти* й *поняття* з інших ділянок знання. Кажім конкретно:

Пишучи про щонебудь — наукову працю чи звичайну статтю — ми шукаємо за термінами, які часто знаємо в чужій мові, а не в рідній. Відповідних словників не маємо. Наукова термінольогія зібрана у наших галицьких наукових виданнях лежить у них майже непридатна для буденного вжитку, бо вона подана в азбучнім порядку у нашій мові або латинській. Потрібний термін треба найчастіше вже знати, щоби його найти. Багаті термінольогічні словники видані на Радянській Україні при Академії Наук також для нас здебільша непридатні, бо вони російсько-українські.

Всю вже істнуючу фахову термінольогію зібрану в ріжних словниках і матеріялах повинен саме зібрати Енциклопедичний Словник. Звірі, птахи, рослини, винаходи з їх складовими частинами стануть для нас доступними завдяки ілюстраціям. Ніхто з нас не знає як називаються складові частини трамваю, яким щодня їдемо, архітектурні частини камениць і церков, на які глядимо, що більше: кожний із нас вагається десять разів при вживанні звичайних щоденних слів, чи вони наші, чи літературні, чи передають саме те поняття, яке з ними звязуємо.

Наш вік залитий чужими словами і абстрактами. Енциклопедія, що матиме портрети сто відомих нам письменників, королів і гетьманів, а не матиме тисячі чужих слів, якими щодня користуємося без розбору, може називатись як хоче, але не сповнює одного із своїх перших, пекучих завдань.

А аналіза абстрактних понять? Це також одна із найважніших наших потреб. Всі наші дискусії, часописи, книжки начинені безліччю понять, що стають джерелом непорозумінь. „Субєктивний“, „індивідуальний“, „особистий“, „еготичний“, „ексцентричний“, „еґоїстичний“, „персональний“ — мандрують наперемінy як синоніми чи як невідомі своякк і затирають між собою всі відтінки.

Возьміть слово „зглядний“. Є галичани, які зжились із тим словом так близько, що без нього не в силі думати. У польській мові це одно із найбільше неясних і неточних понять, уживане у ріжних значіннях: „іду до каварні зглядно до ресторану“ має значити: „точніше кажучи“ (або: „ні, помиляюсь, бо... до ресторану“.) У нас кажуть у таких неясних випадках „чи пак“. — „Як там у вас дорожнеча?“ — „Зглядно дешево“ — значить: „пропорціонально“. „Теорія зглядности“ це „теорія умовности“ (релятивности). „Той учитель є дуже зглядний для учеників“ значить: уважливий, вибачливий. І так далі без кінця.

Якого поняття не торкнешся — сумніви, хитання, мряковина. Розяснення понять і розмежування одних від других, збагачення нашого словника в буденній мові і прочищення його в літературній це перше завдання першої нашої енциклопедії.

Завтра ще про інші.

М. Рудницький.

На парляментарній арені.

Відповідь посла д-ра Біляка на атаки пос. Косидарського (з ББ.) на українців.

В загальній дискусії над промовами членів уряду і послів Б. Б., а в першу чергу у відповідь на зневажливу для українського національного табору промову посла з ББ. Косидарського виголосив на повнім засіданні сойму в пятницю 6. ц. м. коротку та ядерну промову від Українського Клюбу **пос. д-р Степан Біляк**, який сказав між ін., що Український Клюб не мав наміру брати участи в дуже характеристичній дискусії в справі недовіря польському урядові, бо у своїм письменнім внесенні на вислів недовіря урядові вияснив вичерпуючо мотиви цього внесення. Але спровокований негідним виступом посла Косидарського дав доручення промовцеві зареаґувати на цей виступ. Посол Косидарський сказав, що положення українського народу за потравневих урядів поправилося. Це свідома брехня. Бо хоч передтравневі уряди вели наскрізь шовіністичну політику нищення всього українського, то робили це явно і від того не відпекувались! Бож вони стояли на становищі цілковитої неґації нашого права українського населення на власне національне, культурне, політичне й економічне життя. Але хоч таке було їх становище, то всеж всі їхні протиукраїнські акти були бодай правно упозорованї. Після травневого перевороту і цього нема. Перед роком міністри в тійже салі заявляли, що українська репрезентація не є висловницею волі населення і що нема в Польщі українців, а тільки етнічні ґрупи „русинів", незрілих до самостійного життя. Вправді в таборі, що прийшов до керми по травні 1926 є одиниці, що теоретично визнають українську національну окремішність, але тільки... за Збручем. Щож до місцевого українського населення, то його призначили по травні для державної і національної асиміляції. І цю програму переводять на всіх ділянках публичного життя: в шкільництві, громадській самоуправі, господарському житті і навіть в судівництві. Про свободу слова і зборів вже й казати неприходиться. Всякі бебістичні реґіональні ради займаються деморалізацією населення, але безуспішно, що треба підкреслити.

„За нами — а не за вами стоять українські маси" — кличе до нас пан Косидарський — а в доказ на це твердження покликується на будову кількох польських памятників в місцевостях на нашій національній території. Але п. Косидарський промовчав свідомо, звідки беруться фонди на ті памятники і хто їх фактично будує? Промовчав п. Косидарський, що за будову одного такого памятника в Коломийщині стягано з вдовичих військових рент по 25 золотих!

Недавній ще час, коли царські ступайки і німецькі юнкри голосили перед цілим світом, що польський нарід в Познанщині за ними, а не за польськими національними провідниками. Історія виявила щось інше. Тому і ми спокійні за те, за ким піде український нарід. Лише короткозора політика може дозволити в часі ренесансу народів — у XX віці — і по досвідах великої світової війни на спроби ділення живого українського народу при помочи всяких реґіоналізмів, творенням всякого типу „старорусинів" та інших „русинів".

„У відповідь на інші зневаги українського націон. руху, а з окрема на негідні інсинуації п. Косидарського відносно наших чолових інституцій — маємо тільки погорду цілого українського народу та сміємо ствердити, що завтра історії належить до нас".

Димісія кабінету прем. Світальського.

У суботу в год. 11. предполуднем на кабінетній раді (були всі міністри за вимком марш. Пілсудського та хорого міністра скарбу Матушевського) ухвалили предложити президентові просьбу в справі димісії кабінету. В год. 1-ій прем. Світальський пішов до замку та предложив просьбу про димісію. През. Мосцицький відїхав до замку і тут мав нараду з марш. Пілсудським. Вечером повідомили офіціяльно, що *президент приняв димісію кабінету*. Рівночасно поручив прем. Світальському та всім міністрам і керовникові мін-ства скарбу вести держ. справи аж до хвилі покликання нового уряду. В полудне марш. Дашинський вислав прем. Світальському таке письмо: „До пана президента ради міністрів у місці. На засіданні 6. грудня 1929 р. сойм ухвалив таку постанову: „Сойм не має довіря до теперішнього уряду, тому на осн. 58 уст. конституції жадає, щоби він уступив". Про повище маю честь повідомити пана президента ради міністрів. Дашинський".

В політ. колах звертають увагу, що це письмо, то новість досі непрактикована.

Цив. канцелярія президента держави повідомляє, що тому що сойм. більшість, яка ухвалила недовіря для кабінету д-ра Світальського, не висувала свого становища як вийти з витвореного положення і тому що з причини кабін. крізи мусітимуть спинитися праці над бюджетом, до якого новий уряд певно схоче припоровитися та що тому витворилося дуже тяжке положення, президент держави постановив на конференції устійнити положення, яке вимагає розвязки.

Марш. Дашинський та Шиманський у Замку.

На припоручення президента держави шеф цив. канцелярії повідомив марш. сойму Дашинського та марш. сенату Шиманського, що президент бажає з ними конферувати в понеділок 9. грудня у звязи з кабінетною крізою.

Зачувати, що цього тижня президент запросить іще й провідників партій.

Засідання сенату відкликані.

Прем. Світальський приняв марш. сенату Шиманського на довшій конференції. На понеділок скликано засідання сенату та ріжних комісій. Засідання ці покищо відкликано. На основі парл. звичаю, коли уряд є в димісії, парлямент не радить.

Справа пропавшого ґен. Заґурського.

Голова Нар. Клюбу пос. проф. Рибарський згідно із зазивом мін. Цара (наслідком промови пос. Рибарського в соймі) зложив прокураторові окр. суду заяву, в якій каже, що тому, що прем. Світальський закинув йому, що користується незайманістю та говорить таке про ґен. Заґурського лише з сойм. трибуни, він (пос. Рибарський) повторяє ті самі слова не з сойм. трибуни: „През. Нарутовича вбила людина, що віддала своє життя, а ґен. Заґурського вбили люди, які скрилися". Проф. Рибарський заявляє, що коли суд зажадає видачі його, доложить усіх сил, щоби це сталося та предложить матеріяли, які має. Тепер не має нічого більше сказати.

Прокуратор зараз після того пішов до мін. Цара.

В повищій справі появився офіціяльний комунікат, у якім сказано, що пос. Рибарський в зізнанні перед прокуратором не подав факту, що кидав би світло на справу ґен. Заґурського, а рівночасно змістом своєї заяви, без якихнебудь конкретних даних, не дав причини до судових кроків.

Внесення в справі видачі українських послів.

До маршалка сойму прийшли внесення в справі видачі судам послів о. *Пелліха*. Видачі пос. о. Пелліха домагається прокуратор окр. суду в Золочеві наслідком обвинувачення його в злочині з § 58 і 65 к. з. (головна зрада та нарушення публ. спокою), якого то проступку нібито допустився о. Пелліх промовою на вічу. Другий посол, якого видачі домагаються суди, це пос. *Целевич*, обвинувачений у пресовому нарушенні з титулу підписування час. „Свободи", як відповідальний редактор.

Перед вибором президента Австрії.

На основі конституції президент Австрії Мікляс обовязаний уступити до 3 місяців. Деякі політ. кола хочуть внести до парляменту наглий закон, що автоматично продовжив би урядування Мікляса до 1934 р. Колиб Мікляс уступив найповажнішими кандидатами булиб: о. Зайпель канцл. Шобер.

Реформа конституції в Австрії ухвалена.

Нац. Зібрання приняло в 2 і 3 читанні уряд. предложення в справі реформи конституції зі змінами, ухваленими конст. коміс. Постанова уряд. проєкту про правно-держ. становища Відня не здобула більшости 2/3 голосів, тому Відень і далі матиме характер союзн. краю, з обмеженнями, устійненими компромісом партій. Не здобула теж більшости 2/3 постанова уряд. проєкту в справі скасування прис. судів. М. і. Нац. Рада ухвалила, що вибір союзн. президента згідно з новою конституцією відбудеться 10 тижнів по нових виборах до парляменту, себто може літом 1930 р. У вівторок збирається союзн. рада, щоби приняти проєкт реформи конституції, ухвалений парляментом

Новий уряд у ЧСР.

У суботу веч. іменовано новий чесл. уряд: прем. Удржаль, мін. нар. оборони Вішковський, вн. справи Слявік, хліборобство Брадач (всі три чеські аґрарії), сусп. роботи Досталек, уніфікація Шрамек (оба з чеської кат. нар. партії), торговля Матовшек (середн. стан), сусп. здоровля: Спени (нім. партія), освіта: Дерер, справедливість Майзнер, апровізація Бехине (всі три чеські соц.), сусп. опіка Чех (нім. соц.), закорд. справи Бенеш, почта і телеґраф Франке. Теку міністра скарбу віддали Енґлішеві, бувш. міністрові скарбу в характері урядничого міністра.

Летунська катастрофа.

В Пуцку підчас вправ розбився польський гидроплян. Підпор. Кавецький згинув на місці, пор. Шалевич легко ранений. Гидроплян знищений зовсім.

Дісельдорфський вбийник хоче втекти в Польщу?

„Берлін ам Морґен" повідомляє, що відомий вбийник із Дісельдорфу хоче передістатися у Польщу. Кримінальна поліція обсадила кордон і уладила погоню.

Кінець каденції президента Литви.

Кінець каденції президента литовської республики Сметони минає 20. грудня 1929. Здається, що оголосять розпорядок, що продовжатиме повновласти президента на найбл. три роки.

Комуністичні демонстрації.

У суботу веч. зібралося на Скарбківській вул. около 80 комуністів і розвинули червоний прапір. Під м. театром поліція їх розігнала. Поліція арештувала з демонстрантів, між ними „прапорщика". Вдруге комуністи зібралися на Стар. Ринку, але й тут їх розігнали.

Зі спортового життя.

ЗА ВХІД У ЛІҐУ.

Львів. Лехія—Огнище 3:0 (1:0).
Лодзь: ЛТСҐ—Напшуд 5:3 (4:1.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

Познань: Варта—АВЦ (Вроцлав) 14:0.
Краків: Краковія—Вавель 7:1 (3:1).
Краків: Гарбарня—АКС (Кор. Гута) 9:0 (5:0).
Варшава: Університет—ВСҐ. 5:1 (2:1).

НОВИНКИ

— **Вистави нашого театру у Львові.** Дня 14-го ц. м. приїзджає до Львова на цілу низку вистав театр ім. Тобілевича зі Станиславова, що є театром Української Кооперативи у Львові. Театр цей, що зібрав найкращих наших артистів, здобув в останньому році великий успіх скрізь, де виступав. Вистави ітимуть у салі Ремісничої Палати на Стрілецькій Площі.

— **До нашого громадянства у Львові.** Управа „Кооперативи Український Театр" у Львові звертається з проханням до тих львівських громадян, що мають простірніше помешкання, щоби були ласкаві приняти до себе на один місяць на хату по одному артистові з нашої драматичної трупи, що приїзджає на вистави до Львова. Цим наше громадянство причиниться поважно для підтримки свого театру. Повідомляти „Кооперативний Український Театр", вул. Руська 18/II.

— **Освітній курс для студентства вищих шкіл** уладжує в днях від 9-го до 15-го грудня 1929 р. в салі Академічного Дому при вул. Супінського ч. 21. освітно-відчитова Комісія при філії „Просвіти" ім. Шевченка у Львові для обзнайомлення студентстсва з освітною роботою з таким порядком викладів: Понеділок — Святочне відкриття і виклад „З історії освітно-культурних змагань українського народу до війни. Вівторок — Роля церкви, священства і церковних брацтв в освітній роботі. Середа — Напрямні освітної роботи під теперішню пору. Четвер — Аматорські гуртки, хори, забави, фестини і їх значіння в освітно-виховній роботі. Пятниця — Організація жіноцтва, його участь і значіння в освітно-виховній роботі. Субота — Організація бібліотек, їх ведення, поширення книжки серед народу і їх значіння. Неділя — Участь студентства високих шкіл в освітній роботі культурних народів. Кожний виклад розпочинається точно в год. 7-ій вечером.

— **З діяльности „Відродження".** Домівка Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження" у Львові міститься при вул. Гродзіцьких ч. 4 (через другі сходи на третьому повер-

сі). Урядові години кожного дня від 10—12 год. передпол. і від 2—4-ої попол. В неділі і свята від 10—12-ої год. передпол. В домівці відбувається в найближчих днях протиалькогольний курс. Зголошення на курс вже приймається. Незалежно від курсу будуть що тижня в домівці Т-ва „Відродження" цікаві реферати. Гостям раді.

— **Львівська хроніка.** При вул. Неницького ч. 7. пробував Вільгельм Таненгольц відобрати собі життя, але ратункове поготівля не допустило до цього. — При вул. Личаківській ч. 110. Володислав Шевчук підчас суперечки поранив сокирою свою рідну матір. — При вул. Королевої Ядвіґи ч. 5. Рузя Холева поранила підчас бійки свою матір Марію Холеву. — При вул. Сонячній Мошко Кац вискочив так незручно із трамваевого воза, що потовкся на цілому тілі і мусить лежати в лічниці. — При вул. Рейтана вибухла пожежа в будинку Ефроїма Гросмана, яку пожежна сторожа скоро погасила. — При вул. Шпитальній поліція замкнула лазню Гісса, тому що ця лазня рівночасно була домом розпусти. — Львівський суд засудив Клеменса Рокету та його брата Івана за кількаразові напади і грабіж на три роки вязниці. — На львівськім жидівськім цвинтарі найдено підкинену дитину жіночого пола. — Львівський городський суд засудив Леона Лозинського на 2 місяці вязниці за продажу мідяних перстенів особам, які думали, що це золото і платили за ці перстені грубі суми.

— **На кару смерти.** Суд присяглих у Львові засудив дня 7. XII. ц. р. 31-літнього Михайла Гаврилюка зі села Дзибулки, недалеко Жовкви, на кару смерти. Акт обвинувачення говорить, що Михайло Гаврилюк, який давніше був караний 5-літньою вязницею за вбивство, вернувши з вязниці убив Аделю Веснер, 18-літню дочку своєї любовниці Кароліни Весснер, яка опікувалася ним і допомагала йому підчас його побуту у вязниці. Михайло Гаврилюк ідучи до вязниці, залишив Аделю майже дитиною, а повернувши до дому, застав дочку своєї любовниці зрілою дівчиною і хотів навязати з нею любовні зносини, а коли вона на це не хотіла згодити, Гаврилюк убив її сокирою. Смертний присуд ще не виконаний, бо оборона внесла проти присуду спротив.

— **Після смерти редактора „Селянина".** Як ми вже писали, у Львові помер від затроення редактор „Селянина" Микола Величковський. Як відомо „Селянина" видає табор Пілсудського, і його тенденція — помирення польського й українського народів і виховання українців у польськім державницькім дусі. Польська преса бачить у наглій смерти Величковського велику загадковість, а „Дзеннік Людови" пише, що редактор „Селянина" забавлявся останньої ночі в „Европейській Каварні" і в товаристві двох невідомих приятелів вернув в год. 3. рано з каварні до дому при вул. Павлінів ч. 9, де Величковський нагло помер.

— **Уневажнення виборів до МКО.** Львівський воєвідський уряд на другім засіданні у справі протесту проти виборів до надзірної ради Міської Каси Ощадности узгляднив цей протест жидівського клюбу у прибічній раді м. Львова і уневажнив вибори до надзірної ради. Причиною цього уневажнення було те, що до тепер не ухвалено і не оголошено у „Дзенніку Воєвудзкім" нового статуту МКО. Правдоподібно в короткім часі відбудуться нові вибори до МКО.

— **Поліцай пробив вязня баґнетом.** Постерунковий Франц Копек відпроваджував арештованого Федора Сливанюка до вязниці у Печеніжині. По дорозі вязень посперечався з постерунковим і хотів утікати. Тоді Франц Копек кинувся на вязня з багнетом і поранив його в руку, після чого окрівавленого Сливанюка відпровадив до вязниці.

— **Пожежі.** В Журові, у Рогатинщині, невідомі палії підпалили будинки Івана Гучка, в яких містилася і торгівля Соломона Сайфарта. Будинки згоріли, що спричинило шкоду на кілька тисяч золотих. Поліції не вдалось досі відшукати паліїв.

— **З життя Макензена.** Як ми вже згадували в „Ділі", німецький ґенерал Макензен святкує 80-ліття своїх уродин. У місті Наймінстері, накладом видавництва Гіронімуса вийшла на днях книжка споминів із його автобіографією. Він уродився 1849 року в домі доволі бідних родичів. Як молодий хлопець, Макензен, брав участь у війні 1870 року і як командант стежі здобув собі в однім бою залізний хрест заслуги. По скінченні війни Макензен студіював на університеті, після чого повернув до війська і покінчив військову академію ім. фельдмаршала Мольтке. Весь час Макензен служив при гусарах. Деякий час був адютантом німецького цісаря, а відтак командантом дивізії гузарів. За важкі побіди над російською армією між Карпатами і Вислою 1915 року та за пролом під Горлицями і офензиву аж на галицьке Поділля, німецький цісар іменував ґенерал-фельдмаршалом. Далі Макензен признається, що день, коли його іменовано ґенерал-фельдмаршалом був одним з найкращих днів у його житті і він порішив поділитись своєю радістю з матірю. Тому, після своїх перемог на сербськім фронті, він взяв відпустку і відвідав 89-літню матір, яка привітала сина фельдмаршала зі сльозами в очах і окликом: „Моя люба дитино!" З великою ніжністю і любовю говорить далі Макензен про свою матір, яка щоденно молилася за свого сина, щоби Бог дав йому великість і побіду та хоронив від нещастя на війні.

— **Жертва целібату.** В Лінцу збожеволів 28-літний священик Матей Махтлінґер і в приступі божевілля намагався наложити на себе руку, після чого його поміщено в домі божевільних. Німецькі часописи пишуть, що той священик проти своєї волі висвятився у целібаті і під впливом самоти та жалю за дівчиною, з якою хотів оженитись, він попав у чорну меляхолію, нервовий розстрій і закінчив божевіллям. З приводу цього соціялістична преса почала нові атаки проти целібату.

— **Велика корабельна катастрофа.** Англійський корабель „Франц Дункан" перевернувся підчас бурі і ніякими зусиллями корабельної залоги не вдалося повернути корабля до нормальної позиції. Наслідком цього 16 осіб утопилося, а вратувалось тільки 5 мореплавців.

— **Молитви за — Сталіна.** У Москві викликав велику сензацію обіжник московського митрополита, в якому цей митрополит поручає російському духовенству відправляти богослуження з нагоди 50-літних роковин уродження диктатора СРСР — Сталіна.

— **Капаблянка іде до Відня.** Капаблянка, світовий майстер гри в шахи вибирається до Відня, щоби там взяти участь в однім шаховім турнірі. Віденська орґанізація шахістів привитає його дня 10. XII. на віденській західній стації. Капаблянка виступав останній раз у Відні 1913 року.

— **Ґергардт Гавптман у Ґраці.** „Н. В. Журналь" подає, що Ґергардт Гавптман приїхав до Ґрацу, де прочитає свій епос „Тіль Айленшпіґель". Населення Ґрацу вчинило великому письменникові бурхливу овацію.

Студентське життя.

З життя Української Студ. Громади в Варшаві.

В дні 24. XI. ц. р. відбулись у Варшаві звичайні загальні збори Української Студ. Громади. Після вибору президії зборів ухвалено резолюцію проти червоного терору на Великій Україні. Дальші точки денного порядку були присвячені внутрішньому орґанізаційному життю Громади. В звіті управи виявилося, що тяжке матеріяльне положення було до цього часу головною причиною, що звязувала діяльність управи як у внутрішньому житті Громади, так і назовні. З тої самої причини не вислано делеґата на звичайний зїзд ЦЕСУС-а. УСГ. у Варшаві нараховує під цю пору 95 дійсних членів, з того 38 волиняків, 31 галичан, 3-ох холмщаків і підляшан, 4-ох поліщуків, 1-го чеха і 17 емігрантів з Великої України.

Головою нової управи Громади (на 1929/30 акад. рік) обрано т. Сагайдаківського. В склад нової управи увійшли тт.: Бачинський, Нестеренко, Новицький, Пастернак, Стасів і Сагайдаківська. В Ревізійну Комісію обрано тт.: Бачинську, Доманчука, Пинянського і в товариський суд тт.: Негребецького, Березовського і Бовшика. Нова управа матиме нелегке завдання: поправити тяжке матеріяльне положення Громади, а передовсім навязати тісний контакт з українським громадянством, від якого моглаб сподіватися моральної і матеріяльної підтримки. В цьому році УСҐ. перейшла до нової домівки при вул. Брудновській, 14 м. 21, уділеної Т-вом Допомоги Українським Студентам у Варшаві

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

О. ОЛЕКСАНДЕР МИРОНОВИЧ, парох Кипячки, тернопільського деканату, відзначений крилошанськими відзнаками, упокоївся в Бозі дня 7. грудня ц. р. в 71 році життя. Похорони в понеділок 9. грудня в Кипячці. З Покійним зійшла в могилу одна з тих уже нечисленних постатей наших священиків, що для добра свойого народа жертвували труд свойого життя, майно, а навіть життя. В орґанізації народнього життя Тернопільщини поклав Покійний в 1890-их роках не малі заслуги, як орґанізатор більшої части читалень „Просвіти". В часі баденівських виборів до парляменту, стоячи за кандидатом української партії був арештований разом з громадянами Березовиці Великої, де був тоді парохом. З вибухом світової війни був арештований та вивезений до Оломунця, де пережив 9 місяців. Коли вийшов на волю, приділено Покійного до табору виселенців в Ґмінді — де з пожертвуванням свойого здоровля повнив душпастирську службу серед наших обездолених виселенців. Вернувши в 1917 р. домів — перебув в 1920 р. большовицьку інвазію. Ті переживання підорвали здоровля Покійного, а ненадійна смерть положила конець Його многострадальному життю. Рідна земля нехай буде пером вірному і доброму синові українського народа. 1046

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Федір Дудко: **„На згарищах". Фільми** української боротьби 1919 до 1920. Львів, 1929. Накладом „Червоної Калини". Стор. 178. Форм. 8°.

Дмитро Николишин: **Андрій Чайковський**. Ювилейний реферат. Коломия 1929. Накладом „Жіночого Кружка". Стор. 32. Форм. 16°. З портретом А. Чайковського.

Юра Шкрумеляк: **Записки Івася Кріликa.** З ілюстраціями. Львів. В-во „Світ Дитини".

Вільгельм Буш: **Уперте теля і другі смішні небелиці.** Перелицював Ю. Шкрумеляк. З ілюстраціями. Львів. В—во „Світ Дитини".

Св. Лаґуста: **Два горбаті.** Казка. Образки Мих. Фартуха. Львів. В—во „Світ Дитини".

Andrij Cajkovskyj: „Mlady pan", roman z haličkeho zivota. Z ukrainštyny přelož. M. Konečna. M. Ostrava. Romanova přiloha Moravsko-sleskeho deniku. 1929.

Ст Чубатівна: **Закляте джерело**, фант. картина зі співами і танцями на 1 дію (з нотами до співів). Львів, 1929. Видавництво „Русалка".

Тарас Шевченко: **Малий Кобзар.** Збірка для дітей. Львів, 1930. В-во „Русалка". Стор. 32. Формат. 16°.

Rene Martel, agrege de l' Universite: **Les frontieres orientales de l' Allemagne.** Paris, Marcel Riviere 1930, ст. 193.

ЖУРНАЛИ:

„Літературно-Науковий Вістник". Річник XXVIII. Т. XLX. Книжка XII. За грудень 1929. Зміст: Е. Маланюк: Памяти М. Ґумільова; Л. Ромен: Юрба; О. Стефанович: Осіннє; Ів. Калинів: Слово ворохобників; Б. Тенета. Ненависть; С. Змунчилло: *,*; Ж. Рамель Кальє: Прогульки й Зустрічі; д-р Ол. Бабій: Микола Євшан; Вол. Конопацький: До співців українського піємонту; ґен. М. О. Павленко: Спомини; Е. Ашмед Бартлет: Російська загадка; М. Кордуба: Найновіші теорії про початки Руси; Дм. Донцов: Що таке „українізація" України; Й. В. Ґете: Близкість милого; О. В.: Перед новим етапом; М. Л.: З пресового фільму; Ст. Сірополко; 1-ший славянський зїзд фільольоґів у Празі; Бібліоґрафія; Нові книжки.

„Розбудова Нації", орґан проводу українських націоналістів. Річник II. Ч. 10–11. Прага, жовтень-листопад 1929. Зміст: д-р Ол. Бабій: Чого вчить нас 1. листопад 1918 р.; Я. Дуб: Еміґрація російська та українська і боротьба за будуччину Сх. Европи; Юр. Милянич. На блудних дорогах; проф. О. Мицюк: Фашизм; полк. Н. Новохацький: З недавнього минулого; інж. М. Сціборський: Щоби закінчити паперову війну; А. Тибурський: Між есерами; Програма виховання в орґанізації українських націоналістів; На Рад. Україні; Під Польщею; Міжнародній огляд; Огляд господарського життя кольоніяльних і напівкольоніяльних країн; Меморіял „Української Громади" до Союзу Народів; Скандал; Лист кубанця; Як „гетьман" Остряниця компромітує українську справу перед чужинцями; Надіслані книжки та журнали.

„Життя і Знання", популярно-науковий журнал „Просвіти". Рік III. Ч. 3. За грудень 1929. Зміст: М. Галущинський: „Просвіта" й її день; Ю. Крохмалюк: Чи буде завтра погода?; Ів. Левицька; Українці в першім австрійськім соймі 1848—1849; Століття залізничої льокомотиви; Н. Стеґувайт: Продавець часописів у Сеґіно; Ю. Крохмалюк: Боєві дими і запальні матеріяли; Е. Цеден: Поворот у рідну країну після 150 літ; В. Бірчак: Володар Ростиславич; Всячина; Оголошення.

Нові Шляхи, літературно-науковий, мистецький і громадський журнал. Ч. 7. За листопад 1929. Рік I. Крушельницький: Баляди про багряну купіль...; А. Коломиєць: Поезії; М. Смужка: З поезій; Я. Кондра: Поезії; Мир. Степанівна: Поезії; Яр. Кондра: Ісмбри; П. Переш: Exotic-бар; Вол. Шоин: Гарман; С.

Черкасенко: Еспанський Кабалеро дон Хуан
Розіта; Я. Галан: Вантаж; Андре Моруа:
Метаморфоза кохання; П. Романов: Осінь; Ю.
Опільський: Під орлами Роми; А. Жук: На Лу-
гіяннівці; З. Яблонська: Спомини з Мароко; Д.
Козій: Староукраїнські джерела поет. мотивів
т творч. Ів. Франка; Ю. Опільський: Втеча
перед дійсністю; М. Залізняк: Вчора й сьо-
годні; Огляди; Записки; Наука; Господарські
справи; Видавнича справа; Замітки й оцінки.

„Нива", часопис присвячений церковним
суспільним справам. Рік XXIV. Ч. 11. Львів,
1929. Зміст: Св. Отець, Папа Пій XI (світли-
на); о. П. Дзедзик: Золотий ювилей св. Отця
папи Пія XI.; Католицька Акція і „Нива";
о. д-р И. Сліпий: Значіння і устрій гр. кат.
Богословської Академії; о. П. Хомин: Конфе-
ренція українсккого греко-катол. Епископату
в Римі; Нові книжки; Відозва „Просвіти"; Вся-
чина; Гр. кат. Богословська Академія; Пропо-
віди. Додаток: Проповіди.

Нова Хата, журнал для плекання домаш-
ньої культури. Рік V. Ч. 12. Львів, грудень
1929. Зміст: У. Кравченко: Моя книжка; А.
Свенціцька: Кохання і жінка в творах Джека
Лондона; О. Заклинська: Виховання дитини;
Колет Івер: Два світогляди; А. Тарасевич:
З нагоди вистави Українського Акад. Мистец-
тва „Студія" в Празі; С. В—ка: Вистава праць
мистецької студії проф. Новаківського; Виста-
ва праці модерної жінки в Брні на Мораві;
З музичного світу; С. В-ка: Психольоґія мо-
ди; д-р С. Парфанович: Гиґієна жінки; Жертви
на памятник М. Примівної; Н. Гарін: Діточі
літа Тьоми; Ілюстрації.

„Учительське Слово", орган „Взаїмної Помочі Українського Учительства". Рік XVII. Ч. 14. Львів, 1. грудня 1929 і **„Шлях освіти й навчання"**, місячний педаґоґічно-методичний додаток до „Учительського Слова". Рік III. Ч. 12. За грудень 1929.

„Молоде Життя", часопис українського Пласту. Рік IX. Ч. 10.(68). Львів, 25. листопада 1929.

„Вільне Козацтво", двотижневий літературний і політичний журнал на російській і українській мовах. Прага 25. листопада 1929. Ч. 48. Рік вид. 2.

„Вісти з Лугу", письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Ч. 11. Рік IV. Львів, листопад 1929.

„Жіноча Доля", двотижневик для українського жіноцтва. Рік V. Ч. 23. Коломия, 1. грудня 1929.

„Зиз", журнал сатири і гумору. Рік VI. Ч. 16. Львів, 1. грудня 1929.

„Наш Приятель", ілюстрований місячник для молоді та шкільних дітей. Видає Марійське Т-во Молоді у Львові. Рік IX. Ч. 4. Львів, грудень 1929.

„P r z e g l ą d P o l i t y c z n y", czasopismo poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. Warszawa, wrzesień 1929. Tom XI. Zeszyt 3.

„P r z e g l ą d S p o ł e c z n y", miesięcznik poświęcony zagadnieniom pracy społecznej i opieki nad dzieckiem, organ Związku T-wa Opieki nad sierotami żyd. Rok III. Nr. 11. Lwów, listopad 1929.

S l o v a n s k y P r e h l e d. Sbornik pro poznavani politickeho, hospodarskeho, socialniho a kulturniho zivota slovanskych statu a narodu. Redactor: Adolf Cerny. Rocnik XXI. Cislo 9. Listopad 1929. Praha.

Н О Т И:

Українські Народні Пісні в легкому укладі на три скрипки. I. Склав Б о р и с К у д р и к. Накладом „Рідної Школи".

Ярослав Ярославенко. **Мішані хори:** 1) Тихо гойдаються; 2) За Україну; 3) Козак коня напував; 4) Три діди; 5) Гей, пластуни, гей юнаки; 6) Зажурилася; 7) Ой у полі керниченька; 8) Ой, ти дівчино, гордая і пишна. Музична Накладня „Торбан", Львів 1929

Жертви на оселю робтників пера.

Виказ ч. 30.

На заклик „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" на оселю українських робітників пера в Ямнім: 502) Т-во „Народній Дім", Перемишль, 100 зол. 503) Т-во „Віра", Перемишль, 100 зол. 504) Спілкова Крамниця, Милований 10 зол. 505) Кооперативний Банк у Ковлі 300 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Кооператива Український Театр у Львові (театр ім. Тобілевича). — (Саля Ремісничої Палати, пл. Стрілецька):

Субота, 14. грудня, год. 7·30 веч. „Церковна миш", комедія Фйодора.

Неділя, 15. грудня, год. 3·30 пополудні „Церковна миш".

Неділя, 15. грудня, год. 7·30 веч. „Циганська любов".

Великий Міський Театр:

Понеділок, 9. XII., год. 7·30 веч. „Паґаніні".

Малий Міський Театр:

Понеділок 9. грудня, год. 7·30 „Адвокат і рожі", гост. виступ В. Бридзінського.

Театр ревії „Гонг" — в салі кіна „Кольосей":

Понеділок, 9. XII., „Ґонг Джез"; дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Вівторок, 10. XII., „Ґонг Джез"; дві вистави: год. 7·30 і 9·30.

Кіна.

Апольо: Жінка та паяц (Кончіта Монтенегро) (на осн. повісти Пера Люї)

Касіно: Проклін крови.

Кольосей: Зелена бриґада.

Лев: Таточку, я хочу графа (Гарі Лідтке).

Марусенька: Кохання без сотика (Клара Бов). Весняні бурі.

Оаза: Трикратне весілля.

Палас: Звукова фільма: „Ню Йорк у ночі" (і надаток: Ніна Тарасова: Дві щастя — по російськи, Рип. Бонелі: Прольоґ до „Паяців").

Пан: Вязень острова св. Олени.

Пасаж: Студент із Монтани (Гут Джібсон). Тиждень Гомонта та Пата й американська комедія.

Стилевий: Амор на лещетах (Г. Лідтке)

Фатаморгана: Нинішні дівчата.

Химера: Блакитний вальс.

Утіха: Місто чудес (Фейрбенкс)

Програма радіо.

Вівторок 10. XII. 1929.

Варшава (1411,7) 16·15 Концерт грамофон. плит. **Краків** (312,8) 19·10 Трансмісія з Варшави. **Гельсінгфорс** (221,4) **Ляйпціг** (259) 20·30 Давня музика. **Талін** (296) 18·30 Військовий концерт. **Берно** (341,7) 19·05 Дута орхестра. **Льондон** (356,3) 12·00 Органова музика. **Штутгарт** (360) 16·30 Концерт з Вісбадену. **Берлін** (418) 16·30 Концерт каведі Бернана. **Штокгольм** (436) 17.00 Урочистість нагороди Нобля. **Рим** (442) 15·15 Радіоквінтет. **Лянґенберґ** (472) Вечірній концерт. **Прага** (487) 20·00 Пісні Ферстера. **Мілано** (501) 12·30 Легка музика. **Брюссель** (509) 19·30 Грамофонові плити. **Відень** (516,3) 11·00 Музичний поранок. **Рига** (525) 19·03 Камеральна музика. (Двоясак). **Будапешт** (550) 17·00 Циганська музика. **Ковно** (1935) 20·30 Вечірня музика. **Париж** 1725) 16·45 Пополудневий концерт.

✝

В десяту річницю смерти
д-ра Степана Гасюка
Сотника У. Г. А.
відбудеться 11. грудня н. р. в год. 9. в Успенській (Волоській) церкві
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ,
про що всіх знакомих і приятелів Помершого повідомляє
1043 1—1 **ЖІНКА**

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Ширші Сходини Союзу Українок відбудуться вівторок дня 10. ц. м. о год. 19. в домівці Т-ва (Підвале 7). Програму виповнить дискусійний реферат п. Ксені Янович п. з. „Жінка у відношенні до мужчини й дитини". Окремих запрошень не розсилається. 1027 2-2

Дякую Редакції „Діло" за оголошення дня 8. XI. 1929. **відкликання мого письма. Дякую Редакції, яка мала моє письмо і не оголосила його а звернула мені до поправки. Інакше не міґби я скінчити його. А так можливо за рік буде готове. — Г. В.** 1039 1—1

Звичайні Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" ім. Тараса Шевченка у Львові, відбудуться в неділю, дня 15. грудня 1929 р. в год. 17 в домівці Кружка при вул. Супінського ч. 23. зі звичайним порядком нарад. — **Старшина Кружка.** 1016 1—2

Чайний Вечір уладжує в суботу дня 14. грудня ц. р. в салях „Народньої Гостинниці" Жіноча Освітно-організаційна Секція при Філії Т-ва „Просвіта" ім. М. Шашкевича на Львів-Повіт на дохід своєї Філії. — Вступ за добровільними датками. — Початок о 8-ій годині вечером. 1045 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

МЕБЛІ НА РАТИ! готівкові ціни; також тапіцеровані **меблі**, власного виробу — найдешевше в **Дороteум** Льва Сапіги 34. телеф 15·01. 44 14 ?

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВЕРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 1002 22

АДВОКАТ на провінції пошукує рутинованого концпіцієнта з провінціональною практикою від 15. січня 1930 р. Платня після умови. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Солідний" до 15. грудня 1929. 1040 1—2

ВПРАВНА машиністка з 2-літньою бюровою практикою обійме сейчас відповідну посаду. — Зголошення слати до Адм. „Діла" для „Машиністки". 1038

ЕМІЛІЯН САВЧУК, коль. Ліски, гров. Верба, пов. Володимир, уневажнює свої векслі 1 на 1000 зол. і 1 на 30 зол., згублені у Володимирі, в листопаді 1929. 1044 1—1

МАЮ СИНА, молодий, здоровий, кажуть гарний. Як на нині бідний. Шукаю для нього товаришка життя, в краю або на чужині, коли іншого обряду, мусить перейти на католицизм. Кандидатки від 18—30 літ (розведені ні). Мусять дати відповідь трьома словами на питання: „Якого бажання є дотепер на цілій землі найбільше людей?" Без образи нікого. Час до 1. III-го 1930 р., на адресу Адміністрації „Діла" під „Спільна праця Г. В." 1039 1—1

З ДАТОЮ 1. січня 1930 р. вийде перше число дуже цікавого, літературного тижневика, національної ідеольоґії п. з. „Сяйво" — в обємі 12. сторін. Часопис мав появитися ще дня 15. жовтня н. р. та з причин независимих від Видавництва появиться з так великим спізненням. Цінні премії передплатникам. Передплата виносить річно: 12 зол., піврічно 6 зол., квартально 3 зол., місячно 1 зол., одно число: 30 сот. — Адреса: Редакція і Адміністрація літ. тижн. „Сяйво", Тернопіль, Дороша 42. Чекове конто П. К. О. Краків: 410.111. 1041 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, специяліст скірних, венеричних і сексуальних хоріб
та лікарської косметики
ординує від 8—10 1/2, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п.
826 Телефон 65-87. 27—?

АДВОКАТ
Д-р МИКОЛА ТОМКОВИД
відкрив адвокатську канцелярію
в Борщеві
1042 1—5
в домі п. Рокіцького побіч Староства.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Полекші в сплатах. Тел. 65-73

Поручаємо
всілякі тартакові матеріяли, як:
смерека — ялиця
так столярські, як і будівельні.
Тартак ЗАРВАНІЦЕРА
в КАЛУШІ.
945 3—7

44-ті ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
членів
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ
КРАЄВОГО СОЮЗА СПОЖИВЧОГО,
кооперативи з відповідальністю уділами у Львові,

відбудуться **в четвер, дня 26. грудня 1929 р. о год. 10-ій з рана**

в салі Т-ва „СОКІЛ" у Львові, при вул. Руській ч. 20. — з ось яким порядком дня:

1) **Відкриття** Загальних Зборів (§. 93 стат.).
2) Верифікація протоколу 43-их Звичайних Загальних Зборів Уповноважених з 8. 12. 1928 р. (§. 94 стат.).
3) Звідомлення з діяльности, біланс за діл. рік 1928-29, програма праці і розділ чистого зиску (§. 96, у. 1. і 5. стат.).
4) Звідомлення Головного Контрольного Комітету (§ 110 стат.) і його внесення дотично абсолюторії Надзірній Раді і Дирекції за рік 1928/29 (§. 112. стат.).
5) Доповняючий вибір Надзірної Ради, а то: членів на час від 1929/30 до 1931/32 і заступників на рік 1929/30 (§§. 63, 64 і 96 ст.).
6) Вибір Головного Контрольного Комітету на адмін. рік 1929/30. (§. 96 і 109 стат.).
7) Вибір уповажнених на час 1929/30 до 1931/32 (згідно з постановами ординації виборчої з 9/5 1923, по думці §. 100 стат.).
8) Означення найвисшої суми зобовязань, які Народна Торговля може затягнути (§. 96, у. 11. стат.) і означення найвисшої межі кредиту, який Народна Торговля може уділити одному членови (§. 96, у. 12 ст.).
9) Означення висоти презенційної марки для членів Надзірної Ради і винагороди для членів Головного Контрольного Комітету (§. 96, уст. 2. стат.).
10) Внесення членів (§. 92, у. 2 стат.) і запити (§. 92, у. 4 стат.).

Затверджені річні звідомлення рахункові і біланс за рік 1928/29 виложені є до переглянду Вп. Членами в домівці „Народної Торговлі" у Львові, Ринок ч. 36/I. в годинах урядових центрального бюра від слідуючого дня після отсього оповіщення аж до останнього дня перед Загальними Зборами (§§ 89 і 142 стат.).

Якщо на Загальні Збори Членів в означеній годині не явиться статутове приписаний комплєт, відбудуться після упливу години від часу, на який Загальні Збори визначено з тим самим дневним порядком і в тій самій домівці другі Загальні Збори Членів, які стаються правосильні без огляду на висоту репрезентованої на них суми уділів і без огляду на скількість присутніх на них членів. (§. 91. стат.).

За Надзірну Раду „Народної Торговлі"
КРАЄВОГО СОЮЗА СПОЖИВЧОГО,
кооперативи з відпов. уділами у Львові.
Львів, дня 22. листопада 1929.

Д-р Степан Федак, в. р.
президент Н. Р.

Інж. Юліян Мудрак в. р.
1018 секретар Н. Р. 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.